

26. Eğlence Deyince!

İnsanı bir bütün olarak ele alan İslam, ona ruhunu tatmin etme ve yüceltme usullerini gösterdiği gibi, bedenini helal dairede rahatlatma ve ihtiyaçlarını meşru (legal) yollardan elde etme tarzını da belirlemiştir. Böylece insana öyle büyük bir lütufta bulunulmuştur ki, o bir taraftan ruhuyla semalar ötesine kanatlanırken, bedenini de dinin gösterdiği istikamette kullanarak sıradan işlerini dahi ibadete çevirme gibi bir avantaja sahiptir.

Dünyanın geçici ve faydasız yüzü, insanların çoğunun aldandığı husustur. Dünyanın bu yönüyle, zevk ve eğlenceden ibaret olduğunu belirten dinimiz, onun bu tarafından sakınılması gerektiğini vurgulamıştır (En'âm, 32).

Bir mü'min, dünyasını birinci ve ikinci yüze göre değerlendirir. Ömrünü bir sermaye bilir; hep ahiret için çalışır. Zahiren dünyanın üçüncü yüzüne bakan dinlenme ve eğlencesini bile, "O hâlde bir işi bitirince hemen başka bir işe giriş, onunla uğraş. Hep Rabbine yönel, O'na yaklaş!" (İnşirah, 7-8) ayetleri gereği, çalışma-dinlenme-çalışma sistemiyle verimli hâle getirir.

Bir Müslüman'ın eğlencesi şu üç önemli husus etrafında dönmelidir:

1. İstikbale (geleceğe) yönelik faydalı şeyler olmalı.
2. Bizim dünyamıza ait unsurlarla yaşanmalı.
3. Gaye değil, vasıta olarak görülmeli.

Evet, mü'min, zevk içinde vakit geçirirken bile; istikbalde kendisine, ailesine, vatanına, milletine, Müslümanlara ve insanlığa fayda sağlayacak ve temeli itibarıyla bize ait şeylerle meşgul olmalı, bunların dışındakilerle boş yere ömür tüketmemelidir.

Faydalı olmakla beraber, bir eğlence unsuru eğer bize ait değilse, yani dinî ve millî değerlerimizle bağdaşmıyorsa, ona itibar etmemelidir. Eğlenceyi; ibadet etmek ve çalışmak için bir motivasyon unsuru olarak kullanmalı, bununla beraber onu, kardeşliğin, insanlar arası kaynaşmanın ve barışın sağlanması için bir vesile olarak görmelidir.

Eğlence konusunda dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Eğlence unsurları, kumar; kadın ve erkeklerin birbirine karışması; içki içme; küfür, sözlü sataşma, kavgaya sebebiyet veren ifadeler gibi haramlara sebep olmamalıdır.

2. İnsan vücudunu yoran ve ileride çeşitli hastalıklara sebebiyet verme tehlikesi bulunan eğlencelerden uzak durulmalıdır. Vücut geliştirme sporlarında olduğu gibi.

3. İnsan, kendisi de dâhil olmak üzere herhangi bir canlıya zarar vermemelidir. Boks gibi. Ancak kungfu, karate, judo gibi sporlar; kendini bazı durumlarda koruma gayesiyle öğrenilip öğretilir. Canlı bir hedefe yapılan atışlar da bu madde dâhilindedir. Şu hadis-i şerif bize bu konuda güzel bir örnek teşkil eder:

"Kim bir kuşu boş yere, sırf eğlence olsun diye öldürürse, kıyamet günü o kuş sesini yükselterek Allah'a şöyle seslenir: 'Ey Rabbim! Falan beni boş yere öldürdü; bir menfaat için öldürmedi.'"

4. Eğlence unsurları zaman israfına yol açmamalı; ibadetlerimizi ve gerekli çalışmalarımızı etkilememelidir. Efendimiz (sav) şöyle buyurur: *"İki büyük nimet vardır ki insanların çoğu onlar hususunda aldanmıştır: Sıhhat ve boş vakit."*

Oyun ve eğlence sırasında zamanın ne kadar çabuk geçtiği hepimizin malumudur.

5. Eğlence bizzat gaye edinilmemeli, manevî ve millî değerlerin yaşanmasına yardımcı, hayırlı işlere bir basamak olarak kullanılmalıdır. Bu durumda gereğinden fazla eğlenme söz konusu olmayacak; her şey ihtiyaç ölçüsünde gerçekleşecektir.

6. Kendisiyle eğlenilen unsurlar, insanın günaha açık yönlerini tahrik etmemelidir. Şehvet, sinirlilik, diyalektik (karşılıklı çatışma), ümitsizlik, kibir, kendini beğenme ve yalan söyleme gibi zayıf damarlar, insanın boş anlarında şişer ve onu esaret altına alırlar. Eğlence, insanı böyle tehlikeli bir zemine sürüklememelidir.

Netice:

Bazı yönleriyle kısaca ele aldığımız; bedenimizle beraber ruhumuza da hitap eden eğlence kültürü, bizim dünyamızda her zaman ibadet neşveli ve ebediyet derinlikli olmuştur.

Milletçe her şeyin bizcesi olduğu gibi, eğlence kültürümüzün de bizcesi olması gerekir. Aslında milletimiz, dininden aldığı ilhamla her meseleye engin yorumlar getirmiş ve İslam'ı her yönüyle yaşanabilir bir din olarak temsil etmiştir. Eğlencemiz de din eksenli kültürümüzün bir parçası olmuştur.